

UDK: 343.542.1-053.5:061.1
Bibliid 1451-3188, 10 (2011)
Год X, бр. 37–38, стр. 261–270
Изворни научни рад

Проф. др Наташа ТАЊЕВИЋ
Проф. др Илија ГАЉАК¹

РЕГУЛАТИВА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ У БОРБИ ПРОТИВ ДЕЧЈЕ ПОРНОГРАФИЈЕ НА ИНТЕРНЕТУ

ABSTRACT

Certain features such as anonymity of Internet communications, access, free movement of various facilities and the like open space for different types of abuse and many dangers that can particularly affect vulnerable children. The increase in criminal activities committed through the Internet require a more effective fight against this form of crime that would result in fewer risk behaviours of Internet users and children in particular as well as in the increased awareness of potential abuses. This problem that has been put in the spotlight of the European and world public opinion in some countries is a top priority when it comes to computer crime and organized crime in general (for example in France, Great Britain, Germany, USA). This paper discusses the place and role of the European Union in preventing and combating child pornography. In addition, we have analyzed the most important decisions of the European Union in this field as well as their importance in detecting, preventing and combating this type of crime. It is also shown how the provisions of the Criminal Code of Serbia have been brought into line with international norms and standards in this field.

Key words: Internet, child pornography, abuse, European Union, victimization, legislation.

1) СВРХА

Појавом Интернета и све бржег начина размене мултимедијалних садржаја материјал настао искоришћавањем малолетних лица у порнографске сврхе доступан је широј јавности, тј. читавом свету у само неколико секунди. Сlike дечје порнографије данас се лако конвертују у компјутерски читљиву форму, а у таквој форми се лако преносе кроз

---

¹ Висока школа за пословну економију и предузетништво, Београд.

рачунарске мреже и дистрибуирају на различите локације широм света. Иза оваквих садржаја често стоје и криминалне групе које користећи „тражњу” за оваквим материјалом остварују имовинску корист и у колико се покаже да могу да зараде новац вршењем ових кривичних дела круг малолетних лица која постају жртве све се више шири.² Дечја порнографија данас чини више од половине свих кривичних дела учињених преко Интернета. Према неким подацима, у земљама Европске уније чак 90 одсто деце свакодневно користи Интернет, при чему једна трећина доживи неку врсту злостављања.³ Опасности којима су деца данас изложена на Интернету све су веће, па осим стандардних начина злоупотребе оглашавањем сумњивих огласа и пословних понуда, деца могу бити изложена злоупотребама и у тзв. причаоницама, путем електронске поште или путем специјализованих програма за разговор (нпр. ICQ или SKYPE). Такође, као један од новијих облика ове врсте криминала јавља се и прављење слика и аудио визуелних материјала коришћењем мобилних телефона а потом и размена путем ММС услуге. Повећање криминалних активности извршених путем Интернета захтевало је и ефикаснију борбу против овог вида криминала, која би за резултат имала мањи број ризичних понашања корисника Интернета, првенствено деце и повећану свест о могућим злоупотребама. У складу са тим, државе су реаговале и успостављањем нових међународних норми и стандарда којима се проширују мере које државе уговорнице треба да предузму ради адекватније заштите деце од њихове продаје, а посебно од њиховог искоришћавања у проституцији и порнографији, као једном од најчешћих и најдрастичнијих облика експлоатације деце.

II) МЕРЕ ЕУ

На основу члана 67 Уговора о функционисању Европске уније: „Унија представља простор слободе, безбедности и правде, поштујући људска права и различите правне системе и традиције држава чланица. Унија обезбеђује висок степен сигурности мерама којима се спречава криминал, расизам и ксенофобија и мерама за координацију између полицијских и правосудних органа, као и осталих надлежних органа, као и међусобним

---

² Интернет: http://www.mup.rs/cms_cir/saveti.nsf/saveti-zastitimo-decu-od-pedofilije-na-Internetu.h, приступ 19.08.2011.

³ Интернет: <http://www.vesti.rs/exit/kako-zastititi-decu-na-internetu.html>, 15/02/2009, приступ 19.08.2011.

признањем пресуда у кривичним стварима; ако је неопходно и усклађивањем кривичног законодавства. Полазећи од прокламованог циља обезбеђења високог нивоа заштите грађана у оквиру простора слободе, безбедности и правде државе чланице Европске уније преузеле су обавезу да ће сузбијати и спречавати извршења кривичних дела извршених против деце.⁴ Свесна опасности коју са собом носи криминал усмерен на искришћавање деце у порнографске сврхе злоупотребом рачунарских система и мрежа, Европска унија је доношењем одређених докумената показала своју намеру и жељу да се што ефикасније борби против овог вида криминала. Такође, борба против дечје порнографије је и један од основних задатака Европола. Наиме, оснивање Европског полицијског бироа било је наставак безбедоносног одговора на борбу против разноврсних облика организованог међународног криминалитета, а самим тим и дечје порнографије и институционална база полицијске сарадње земаља чланица Европске уније. У циљу делотворније борбе против овог вида криминала, Европска комисија је на располагање ставила средства Еуропол-у у износу од 300.000 евра у циљу успостављања платформе за упозорење где ће се ради унакрсне провере података сливати пријаве о незаконитом Интернет садржају и другим кривичним делима везаним за Интернет, а која се почине у државама-чланицама ЕУ.⁵

Темељ у овој области сарадње постављен је у фебруару 1997. године када је Белгија покренула иницијативу за доношење посебног правног акта којом би се проблематика трговине људима и сексуалне експлатације (посебно деце) регулисала у тзв. Заједничкој акцији у борби против трговине људима и сексуалној експлатацији деце. Документ садржи четири одељка: У оквиру првог дају се основне дефиниције и циљеви. У вези са тим, под појмом сексуалне експлатације подразумева се „навођење или присиљавање деце да улазе у недозвољене сексуалне активности; користољубива употреба деце за проституцију или друге облике нелегалних сексуалних активности, као и користољубива употреба деце у порнографским представама и материјалима укључујући ту и продукцију, продају, дистрибуцију или друге облике растурања таквог материјала, као

---

⁴ „Уговор о ЕУ – пречишћен текст, члан 29, у: Душко Лопандић (прир.) „Уговор о Европској унији: Рим, Мастрихт, Амстердам“, Међународна политика, Службени лист СРЈ, Правни факултет, Факултет политичких наука и Институт економских наука, Београд, 1999, стр. 56.

⁵ Интернет: <http://www.europa.rs/mediji/arhivavesti/2008/452/Energi%C4%8Dna+akcija+protiv+de%C4%8Dje+pornografije+na+internetu.html> (приступ 18.09.2011)

и само поседовање таквог материјала“. У другом одељку се предвиђају мере које ће се предузети на националним нивоима, а што подразумева да ће државе чланице све наведене типове понашања предвидети као кривична дела за која ће бити прописане адекватне кривичне казне. Такође, по питању дечје порнографије предвиђа се и обавеза успостављања кривичне одговорности правних лица која учествују у производњи и дистрибуцији таквог материјала. Трећи део посвећен је сарадњи међу државама чланицама, у оквиру чега се државе чланице обавезују да ће остварити најширу могућу међусобну истражну и правосудну сарадњу и кроз сталну и континуирану размену међусобних информација. У последњем одељку се прописује наставак акција на плану борбе против трговине људима и сексуалне експлатације деце и у оквиру тога се предвиђа да ће свака држава чланица доносити одговарајуће предлоге у вези са имплементацијом и унапређењем Заједничке акције. Међу одлукама органа ЕУ које немају обавезујући карактер посебно је важна Резолуција Европског парламента од марта 2000. године о предлогу Европске комисије за примену мера у борби против тзв. дечијег секс туризма којом се наглашава његова тесна повезаност са сексуалним искоришћавањем деце и дечијом порнографијом.⁶ Резолуцијом је од Европске комисије затражено да у што краћем року поднесе Савету ЕУ предлог оквирне одлуке којом би се чланице обавезале да у домаћа законодавства уграде основне елементе ових кривичних дела. Исте године у априлу усвојена је и Резолуција Европског парламента којом је захтевано да се предузму мере за усаглашавање дефиниција ове врсте криминалних дела, њихове инкриминације и санкционисања на националном нивоу.⁷ У складу са наведеним, донете су следеће обавезујуће одлуке органа ЕУ: Одлука Савета ЕУ о борби против дечје порнографије на Интернету и Оквирна одлука Савета ЕУ о борби против сексуалног искоришћавања

⁶ “European Parliament resolution on the communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the implementation of measures to combat child tourism (COM(1999)262(C5-0096/1999 (1999/2097(COS)))”, The European Parliament, 30 March 2000, *Official Journal of the European Communities*, C 378, 29 December 2000, Internet, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2000/c_378/c_37820001229en008000087.pdf, pp. 80-7.

⁷ “European Parliament legislative resolution on the initiative of the Republic of Austria with a view to adopting a Council decision to combat child pornography on the Internet (10317/1999 (C5-0318/1999 (1999/0822(CNS)))”, The European Parliament, 11 April 2000, *Official Journal of the European Communities*, C 40, 7 February 2001, Internet, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2001/c_040/c_04020010207en00410047.pdf, pp. 41-7.

деце и дечје порнографије, као и Одлука Савета ЕУ о установљавању програма „Сигурни Интернет плус“ који треба да промовише безбедну употребу Интернета и нових “on line технологија”.⁸

III) САДРЖАЈ

Одлуком Савета ЕУ о борби против дечје порнографије на Интернету предвиђа се обавеза за државе чланице да обавесте надлежне органе ако посумњају да је дечја порнографија дистрибуирана путем Интернета, као и да обезбеде да се ова дела процесуирају и буду кажњена, тако што ће се образовати специјалне јединице у оквиру посебних органа. Како би се олакшала сарадња држава чланица предвиђа се оснивање потребних контактних чворишта чије би радно време било од 00-24 часа. Предвиђена је и сарадња под окриљем Европола у виду одржавања редовних састанака националних службеника задужених за борбу против дечије порнографије ради размене података, анализе стања и усаглашавања тактике полицијског рада.⁹ Државе чланице треба да испитају које су то мере ефикасне у борби против дечје порнографије на Интернету и да обавесте о најбољим искуствима. Исто тако, оне треба да испитају могућност да се Интернет провајдерима наметне обавеза да обавештавају надлежне органе о материјалима дечје порнографије који су дистрибуирани њиховим посредством, да такве материјале повуку из даље употребе, задрже их и учине доступним надлежним органима, као и да успоставе сопствене контролне системе. Најзад, предвиђа се да ће државе чланице подстаћи производњу филтера и других техничких средстава којима се може спречити дистрибуција или олакшати задржавање таквих материјала. Првенствени значај Оквирне одлуке о борби против сексуалне експлоатације деце и дечје порнографије огледа се у томе што пружа националним властима чланица Уније јасне смернице за приближавање постојећих законских решења дефинисањем садржине кривичних дела сексуалног искоришћавања деце и дечије порнографије и обавезом да

---

⁸ “Council Decision to combat child pornography on the Internet, 2000/375/JHA, 29 May 2000”, *Official Journal of the European Union*, L 138, 9 June 2000; “Council Framework Decision on combating the sexual exploitation of children and child pornography, 2004/68/JHA”, 22 December 2003, *Official Journal of the European Union*, L 13, 20 January 2004; „Одлука 854/2005/ЕЦ од 11. маја 2005. године“, *Службени лист ЕУ* 149 од 11. јуна 2005. године.

⁹ Срђан Кораћ, „Сузбијање дечје порнографије на Интернету: ЕУ стандарди“, *Ревизија за безбедност*, бр. 11, 2008, стр. 49, etc.

једнако инкриминишу покушај, подстрекавање и помагање приликом извршења наведених дела Овом одлуком дечја порнографија се дефинише као „порнографски материјал који визуелно приказује или представља: дете које је умешано или врши експлицитно сексуални чин, укључујући и ласцивно представљање гениталија или неког другог дела дечјег тела, или лице које заиста постоји а представља се као дете умешано у у чин описан у претходном ставу или реалне слике непостојећег детета умешаног или које врши поменуто понашање“. У вези са тим, Одлуком се прописује кажњивост следећих понашања: производње дечје порнографије или дистрибуција; ширење или преношење дечје порнографије; нуђење или на други начин чињење доступним дечје порнографије; набављање или поседовање дечје порнографије (члан 3). Казне које су предложене крећу се од максималне казне затвора од најмање једне до осам година, где је последња предвиђена ако је понашање праћено отежавајућим околностима везаним за године жртве, немилосрдност и извршење у оквиру криминалне организације (члан 5). Уједно, предвиђа се обавеза за државе чланице да у своја кривична законодавства уграде кривичну одговорност правних лица засновану на користи коју је извршењем дела сексуалног и порнографског искоришћавања деце стекло физичко лице – било делујући индивидуално било као део неког органа правног лица – са водећим положајем унутар правног лица. Најзад, Одлуком се изричито предвиђа да жртве морају имати заштићен положај током целог судског поступка, а у вези са наведеним је и обавеза сваке државе чланице да пружи потребну помоћ породицама жртава. Априла 2005. године Савет Европске уније је усвојио нову одлуку о установљавању програма „Сигурни Интернет плус“ који треба да промовише безбедну употребу Интернета и нових „on line технологија“. Оно по чему је наведени акт значајан је проширење поља заштите, односно предлог да се сарадња прошири и ван граница ЕУ. У складу са тим, препоручује се сарадња са државама чланицама ЕФТА споразума, Европског економског простора и другим заинтересованим државама. Предвиђају се и конкретне мере сарадње оних који ће на терену радити на обезбеђивању безбедније употребе Интернета, односно нових on line технологија (успостављање врућих линија као директних телефонских веза, којима ће бити могуће пријавити противзаконите и штетне садржаје, било да се ради о физичким или правним лицима, а овакве специјализоване телефонске линије постојаће и када су у питању државни органи).¹⁰

¹⁰ Видети: *Трговина људима (децом): Поглед кроз Интернет прозор*, АСТРА, 2006, доступно на: <http://www.astra.org.rs/sr/pdf/InternetSRP.pdf>, стр. 101 (приступ 18.10.2011)

IV) ДАТУМ СТУПАЊА НА СНАГУ

Одлука Савета ЕУ о борби против дечје порнографије на Интернету, ступила је на снагу објављивањем у Службеном листу Европске уније 9. јуна 2000. године. Оквирна одлука о борби против сексуалне експлоатације деце и дечје порнографије ступила је на снагу објављивањем у Службеном листу Европске уније 20. јануара 2004. године. Одлука о установљавању програма „Сигурни Интернет плус“, ступила је на снагу објављивањем у Службеном листу Европске уније 11. јуна 2005. године.

V) ИЗВОРИ

- “Council Decision to combat child pornography on the Internet, 2000/375/JHA, 29 May 2000, The Council of the EU”, *Official Journal of the European Union*, L 138, 9 June 2000.
- “Council Framework Decision on combating the sexual exploitation of children and child pornography, 2004/68/JHA, The Council of the EU, 22 December 2003”, *Official Journal of the European Union*, L 13, 20 January 2004.
- “European Parliament resolution on the communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the implementation of measures to combat child tourism (COM(1999)262(C5-0096/1999 (1999/2097(COS))), The European Parliament, 30 March 2000”, *Official Journal of the European Communities*, C 378, 29 December 2000.
- “European Parliament legislative resolution on the initiative of the Republic of Austria with a view to adopting a Council decision to combat child pornography on the Internet (10317/1999 (C5-0318/1999 (1999/0822(CNS)))”, The European Parliament, 11 April 2000, *Official Journal of the European Communities*, C 40, 7 February 2001.
- Одлука о установљавању програма „Сигурни Интернет плус“ 854/2005/ЕС од 11. маја 2005. године, Службени лист ЕУ 149 од 11. јуна 2005. године.
- Лопандић, Душко, (прир.), *Уговор о Европској унији: Рим, Амстердам, Међународна политика*, Службени лист СРЈ, Правни факултет, Факултет политичких наука и Институт економских наука, Београд, 1999.
- Кораћ, Срђан, „Сузбијање дечје порнографије на Интернету: ЕУ стандарди“, *Ревизија за безбедност*, бр. 11/2008.
- Стевановић, Ивана, „Кривична дела везана за искоришћавање деце у порнографске сврхе злоупотребом рачунарских система и мрежа“, *Темид*, бр. 4/2009.

- „Закон о изменама и допунама Кривичног законика“, *Службени гласник РС*, бр. 72/09.
- „Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица“, *Службени гласник РС*, бр. 85/05.
- „Трговина људима (децом): Поглед кроз Интернет прозор“, АСТРА, 2006, доступно на Интернету: <http://www.astra.org.rs/sr/pdf/InternetSRP.pdf>.

VI) ЗНАЧАЈ ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Установљавањем прецизних дефиниција основних појмова у овој области, на нивоу међународног и европског права, државама уговорницама дати су јасни оквири у смислу захтева за усаглашавањем кривично правног оквира националног законодавства са новоустановљеним међународним нормама и стандардима.¹¹ То представља први важан корак ка стварању свеобухватног законодавног оквира у циљу унапређења заштите деце жртава овог вида криминала. Будући да је наша земља на путу ка европским интеграцијама, што подразумева хармонизацију прописа, као и да је потписала и ратификовала велики број међународних конвенција из ове области, њихова имплементација у правни систем Републике Србије подразумевала је да се изврше и одређене измене и допуне Кривичног законика и то, како у погледу увођења нових кривичних дела, тако и у погледу измена инкриминација постојећих кривичних дела.¹² У складу са наведеним, изменама и допунама кривичног законодавства Републике Србије на нивоу материјалног кривичног права, извршене су измене законског описа кривичног дела: приказивање порнографског материјала и искоришћавање деце за порнографију (члан 185. КЗ) и уведена два нова кривична дела: навођење малолетног лица на присуствовање полним радњама (члан 185а КЗ) и искоришћавање рачунарске мреже или комуникације другим техничким средствима за извршење кривичних дела против полне слободе према малолетном лицу (члан 185бКЗ). Такође,

¹¹ Ивана Стевановић, „Кривична дела везана за искоришћавање деце у порнографске сврхе злоупотребом рачунарских система и мрежа“, *Темид*, бр. 3/2009, стр. 31.

¹² Закон о потврђивању Конвенције о високотехнолошком криминалу (Convention on Cybercrime, 23 November 2001, Budapest) Скупштина Србије је усвојила 18. марта 2009. године; Конвенција о правима детета („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори“, бр. 15/90); Факултативни протокол уз Конвенцију о правима детета о продаји деце, дечјој проституцији и дечјој порнографији усвојен је 25. маја 2000. године и ступио на снагу 18. јануара 2002. године. Србија је ратификовала Протокол („Службени лист СРЈ - Међународни уговори“, бр. 22/02)

чланом 25. Закона о изменама и допунама Кривичног законика, поред осталих, измењени су и допуњени појмови: рачунски податак и рачунска мрежа (члан 112. ст. 17–18. КЗ) и уведени нови појмови: рачунар и рачунарски систем (члан 112. ст. 33–34. КЗ).¹³ Најзад, велики значај у погледу заштите и побољшања малолетних лица као оштећених и кривичном поступку имају и одредбе Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица.¹⁴ У члану 185 КЗ, у наслову дела додато је, поред приказивања и прибављање и поседовање порнографског материјала, а реч „деце“ замењена је речима „малолетног лица“. На тај начин, кривичноправна заштита код овог кривичног дела проширена је и на малолетнике и то тако што се сада и основни и тежи облик могу извршити према малолетнику, а додат је и нови тежи облик, са запрећеном још тежом казном, који постоји ако се неки од прва два облика дела изврши према детету. Законским описом кривичног дела искоришћавање рачунарске мреже или комуникације другим техничким средствима за извршење кривичних дела против полне слободе наша држава се, између осталог, обавезала на предузимање кривичноправног санкционисања и онога ко: „користећи рачунарску мрежу или комуникацију другим техничким средствима договори са малолетним лицем састанак и појави се на договореном месту ради састанка”, и у вези производње дечије порнографије. За основни облик предвиђена је казна затвора од шест месеци до пет година и новчана казна, а ако се дело изврши према детету законодавац је прописао казну затвора у распону од једне до осам година. Положај детета које је жртва кривичног дела сексуалног насиља, односно оштећени у кривичном поступку поставља питање смисла посебне процесне процедуре, утврђивања посебних доказних правила и одређених процесних модификација, пре свега у светлу заштите малолетних лица. Тако се ради посебне заштите личности малолетних лица као оштећених, односно оштећених који се саслушавају као сведоци у кривичном поступку Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица изричито предвиђа увођење посебне специјализације свих актера кривичног поступка у случајевима када се суди пунолетним лицима 27 таксативно набројаних кривичних дела (међу којима је и кривично дело из члана 185 КЗ-а). Такође је предвиђено да, с обзиром на особености кривичног дела и својства личности малолетног лица

---

¹³ „Службени гласник РС”, бр. 72/09.

¹⁴ „Службени гласник РС”, бр. 85/05.

а по оцени специјализованог судије, од стране истог може се наредити да се малолетно лице саслушава употребом техничких средстава без присуства странака и других учесника у поступку, у просторији у којој се сведок налази, тако да му странке и лица која на то имају право, питања постављају посредством судије, психолога, педагога, социјалног радника и сл. Закон иде и корак даље прописујући да се малолетна лица као сведоци-оштећени могу саслушати и у свом стану или другој просторији, односно у овлашћеној установи-организацији стручно осособљеној за испитивање малолетних лица, односно стриктно прописује да када се као сведок саслушава малолетно лице које је услед природе кривичног дела, последица и других околности посебно осетљиво, или се налази у посебно тешком душевном стању, забрану вршења суочења између њега и окривљеног. На овај начин је постављен законодавни оквир на нивоу материјалног и процесног кривичног права који треба да допринесе адекватнијој заштити малолетних лица од њиховог искоришћавања у порнографске сврхе злоупотребом рачунарских система и мрежа. Међутим, наведене одредбе, иако веома значајне, још увек нису у пуној мери заживеле у пракси, због чега треба имати у виду да реформа законодавства у овој области представља само први корак у унапређењу правне заштите права детета. Даље напоре у спречавању и сузбијању овог вида криминала требало би усмерити ка примени закона у пракси, односно кажњивости за наведена кривична дела, на адекватну обученост и техничку опремљеност свих институција односно стручњака различитог профила који учествују у борби против овог вида криминала, превенцију и информисање деце и родитеља о последицама и опасностима које вребају на Интернету, контроли просторија које пружају Интернет услуге и усвајању посебних закона о дужностима Интернет провајдера да спрече дисеминацију и приступ дечјој порнографији на Интернету.¹⁵ Наравно, не треба заборавити ни обавезу да се посебна пажња посвети жртвама ових кривичних дела, што подразумева да рад са њима мора бити праћен адекватним облицима збрињавања и дугорочне ресоцијализације.

---

¹⁵ У вези са томе колико су родитељи свесни последица и опасности којима су на Интернету изложена деца, дошло се до података да постоји велика разлика у информисаности између родитеља у старим и новим чланицама ЕУ, те да они у Западној Европи стављају различите филтере у компјутере своје деце како би спречили могућност да њихова деца буду изложена злоупотребама на Интернету, док су родитељи у Источној Европи углавном компјутерски неписмени и нису свесни опасности које за децу вребају на Интернету. Видети Интернет: <http://www.politika.rs/rubrike/Drustvo/Regionalna-borba-protiv-dechje-pornografije.lt.html> (приступ 10.08.2011).